

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: Javaslat tanácsi rendeletre a 883/2004/EK rendelet és a(z) [...] rendelet rendelkezéseinek harmadik országok e rendelkezések által csupán állampolgárságuk miatt nem érintett állampolgáira való kiterjesztéséről

COM(2007) 439 final – 2007/0152 (CNS)

(2008/C 151/15)

2007. október 5-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat tanácsi rendeletre a 883/2004/EK rendelet és a(z) [...] rendelet rendelkezéseinek harmadik országok e rendelkezések által csupán állampolgárságuk miatt nem érintett állampolgáira való kiterjesztéséről

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2007. december 19-én elfogadta véleményét. (Előadó: José Isaías RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2008. január 16–17-én tartott, 441. plenáris ülésen (a január 16-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az EGSZB kedvezően fogadja a 883/2004/EK rendelet és a(z) [...] rendelet rendelkezéseinek harmadik országok e rendelkezések által csupán állampolgárságuk miatt nem érintett állampolgáira való kiterjesztéséről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatot, mivel az előrelépést jelent az uniós polgárok és az Európai Unió területén jogszerűen lakóhellyel rendelkező, harmadik országbeli állampolgárok közötti egyenlő bánásmód terén.

1.2 Ezzel kapcsolatban az EGSZB reméli, hogy figyelembe veszik az alábbi megjegyzéseket, amelyek e vélemény vonatkozó részeiben foglaltak összegzései:

1.2.1 A 859/2003/EK rendelet, és ebből következően az 1408/71/EGK rendelet és végrehajtási rendelete semmilyen körülmények között nem maradhat hatályban.

1.2.2 A 859/2003/EK rendelet helyébe lépő szöveg ne tartalmazzon mellékletet, amely a 883/2004/EK rendelet alkalmazása alóli kivételeket meghatározó különleges rendelkezéseket tartalmaz.

1.2.3 Az ilyen természetű kérdésekkel kapcsolatos rendelkezések elfogadási eljárása során mindig kérjék ki az Európai Unió szervezett civil társadalmát képviselő Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét.

2. Bevezetés

2.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a harmadik országokból származó migráns munkavállalók jogállásáról szóló, 1991 áprilisában elfogadott saját kezdeményezésű véleményében⁽¹⁾ szót emelt a közösségi állampolgárok és a harmadik országok állampolgárai között a szociális területen biztosítandó egyenlő bánásmód mellett.

2.2 1999 októberében a tamperei Európai Tanács kijelentette, hogy igazságos bánásmódot kell biztosítani a tagállamok területén jogszerűen lakóhellyel rendelkező harmadik országbeli

állampolgároknak, az uniós polgárokéhoz hasonló jogokkal és kötelezettségekkel ruházva fel őket. E jogok közé tartozik természetesen a szabad mozgáshoz való jog és annak a szociális-foglalkoztatási területre gyakorolt összes hatása.

2.3 Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 63. cikke előírja, hogy a Tanács az Amszterdami Szerződés hatálybalépésétől kezdve „intézkedéseket fogad el azoknak a jogoknak és feltételeknek a meghatározására vonatkozóan, amelyek mellett harmadik országoknak a tagállamok valamelyikében jogszerűen tartózkodó állampolgárai más tagállamokban tartózkodhatnak”⁽²⁾. Ezek az intézkedések kihatnak e személyek tartózkodási és szabad mozgáshoz való jogára.

2.4 2003 májusában közzétették az 1408/71/EGK és az 574/72/EGK rendelet rendelkezéseinek valamely harmadik ország e rendelkezések által pusztán állampolgárságuk okán nem érintett állampolgáira⁽³⁾ való kiterjesztéséről szóló 859/2003/EK rendeletet⁽⁴⁾. Ezzel eleget tettek az Európai Közösséget létrehozó szerződés 63. cikkében foglalt előírásnak, és a szociális biztonságra vonatkozó rendeleteket kiterjesztették az Európai Unió területén jogszerűen tartózkodó, harmadik országból származó állampolgárokra, ezek családtagjaira, valamint az uniós polgárok olyan túlélő hozzátartozóira, akik – harmadik országok állampolgáraitól – szintén jogszerűen tartózkodnak az Unió területén.

2.5 2004-ben, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet elfogadásakor az 1408/71/EGK rendelettől való eltérés határidejét a nevezett rendelet végrehajtási rendelete elfogadásának és közzétételének napjához kötötték. Ha nem fogadnák el a véleményünk tárgyát képező rendeletjavaslatot, az Unió területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra továbbra is az 1408/71/EGK rendelet vonatkozna, és nem élvezhetnék a 883/2004/EK rendeletben bevezetett egyszerűsítés és fejlesztések előnyeit, továbbá előállna az a paradox helyzet, hogy két szociális biztonságról szóló rendelet létezne, melyek közül az egyik csak a harmadik országok állampolgáira vonatkozna.

⁽²⁾ Az Európai Közösséget létrehozó szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata.

⁽³⁾ A 883/2004/EK rendelet már vonatkozik a hontalanokra és a menekültekre, valamint a közösségi polgárok családtagjaira és túlélő hozzátartozóira.

⁽⁴⁾ HL L 124., 2003.5.20.

⁽¹⁾ HL C 339., 1991.12.31., Előadó: Giuliano Amato.

3. A javaslat összefoglalása

3.1 A rendeletjavaslat három cikkből áll, és valószínűleg az előzőhöz hasonlóan tartozik hozzá egy melléklet is, amely azonban nem jelenik meg az előterjesztett javaslatban. A cikkek szövege szinte szóról szóra megegyezik azon rendeletével, amelynek a helyébe lép.

3.2 Az első cikk az alkalmazási kört határozza meg, amelybe természetesen a harmadik országok olyan állampolgárai, ezek családtagjai és túlélő hozzátartozói tartoznak bele, akik valamely tagállam területén jogszerűen rendelkeznek lakóhellyel, és akikre nem vonatkozik a 883/2004/EK rendelet.

3.3 A második cikk ugyanazokat a kivételeket sorolja fel, amelyeket a jelenleg hatályos 859/2003/EK rendelet, a 2003. június 1-jét – a jelenlegi rendelet hatálybalépését – megelőző érvényesíthető jogok tekintetében.

3.4 A harmadik cikk meghatározza az új rendelet hatálybalépésének időpontját és azt, hogy a 859/2003/EK rendelet ettől az időponttól hatályát veszti.

4. Megjegyzések

4.1 Az EGSZB kedvezően fogadja a rendeletjavaslatot, és ismét feltétlen támogatásáról biztosítja a közösségi állampolgárok és a harmadik országok állampolgárai közötti egyenlő bánásmódot a szociális területen, abban a meggyőződésben, hogy az egyenlő bánásmód megkönnyíti a tagállamokban élő, harmadik országból származó bevándorlók fokozatos integrációját.

4.2 Az EGSZB üdvözlöi, hogy a 883/2004/EK rendelet és végrehajtási rendelete rendelkezéseinek harmadik országok e rendelkezések által csupán állampolgárságuk miatt nem érintett állampolgáraitra való kiterjesztéséről szóló rendeletre irányuló javaslat eljárása során a Tanács kikérte a véleményét a javaslatról. Éppen ezért nem értjük, hogy a 859/2003/EK rendelet eljárása során miért nem érkezett hasonló felkérés, mert így az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság nem tudott véleményt nyilvánítani egy ilyen fontos kérdésben.

4.3 Függetlenül azoktól a kérdésektől, amelyekben kötelező konzultálni az EGSZB-vel, úgy véljük, hogy a szociális jellegű kérdések megvitatásakor mindig figyelembe kellene venni a véleményét, főként akkor, ha e kérdések a szociális biztonsági ellátásokról szóló rendelkezések alkalmazását érintik.

4.4 A 859/2003/EK rendelet egyik preambulumbekzdése az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban kinyilvánítja, hogy e két tagállam részt kíván venni e rendelet elfogadásában és alkalmazásában.

4.5 A 859/2003/EK rendelet helyébe lépő rendeletre vonatkozó javaslatban még nem szerepel ilyen értelmű preambulumbekzdés, megítélésünk szerint azért, mert e két tagállam még nem nyilatkozott ebben a kérdésben. Az EGSZB reméli, hogy az új rendelet esetében is sor kerül erre, annak elkerülése érdekében, hogy – mint ahogy e vélemény 2.5. pontjában említettük – az 1408/71/EGK rendelet csak egy vagy két tagállamban maradjon hatályban, és csak a harmadik országok állampolgáira vonatkozzon.

4.6 A jelenlegi, 859/2003/EK renedelethez tartozik egy melléklet, amely felsorolja két tagállam pontosan meghatározott ellátásait, amelyek kivételt képeznek a rendelet alkalmazása alól. Az EGSZB elé véleménynyilvánítás céljából terjesztett javaslat szövegéhez nem tartozik ilyen melléklet. Ennek oka az lehet, hogy egyetlen tagállam sem kívánt kivételeket tenni, illetve még egyikük sem nyilatkozott erről a kérdéstről.

4.7 Bármi is legyen az oka az említett melléklet hiányának, az EGSZB a harmadik országokból származó migráns munkavállalók jogállásáról szóló saját kezdeményezésű véleményében^(?) több mint tizenöt éve kifejtett véleményével összhangban újfent felszólít a közösségi állampolgárok és a harmadik országok állampolgárai közötti egyenlő bánásmódra a szociális területen, ezért kéri, hogy ne csatoljanak mellékletet az új renedelethez.

Kelt Brüsszelben, 2008. január 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

(?) HL C 339., 1991.12.31., Előadó: Giuliano Amato.